

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p style="text-align: center;">Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii Działalność patriotyczno-wychowawcza w Ustroniu w l. 1990-2008</p>		
<p>Ilość stron oryginału 31</p>	<p>Ilość skanów 32</p>	<p>Liczba plików publikacji 32</p>
<p>Autor Bolesław Szczepaniuk</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny Światowy Związek Żołnierzy Armii</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania Ustroń</p>	<p>Rok wydania / Data powstania 2009</p>	
<p>Sygnatura ---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.) publikacja okoliczno-ściowa</p>	
<p>Wymiary (wys x szer) 30 x 21,3 cm</p>	<p>Stan zachowania ---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>publikacja okolicznościowa dokumentująca działalność oraz wychowanie patriotyczne w Ustroniu w latach 1990-2008, prowadzone przez Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Ustroniu; organizacja powołana została w dniu 12 czerwca 1990 r. z inicjatywy Bolesława Szczepaniuka i Kazimierza Stefańskiego, żołnierzy Armii Krajowej z Okręgu Lwowskiego i Lubelskiego</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>1990-2008, Bolesław Szczepaniuk, Michał Musiał, Stefania Cholewa, Agnieszka Trojek, Jan Ryś, Kazimierz Stefański, Lucyna Cęckiewicz, Czesława Turoń, Franciszek Zaborski, Małgorzata Musiał, Jan Zaręba, Leokadia Torbus, Janina Paździora, Jan Gontarz, Stanisław Flak, Stefania Ryś, Stanisława Flak, Kazimierz Chołuj, Bogusław Suchta, Ustroń, Śląsk Cieszyński, Warszawa</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>patriotyzm, wychowanie patriotyczne, II wojna światowa, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Ustroniu, miejsca pamięci, organizacje kombatanckie, uroczystości patriotyczne i rocznicowe, sprawozdania z działalności, kalendarium wydarzeń</p>		
<p>Prawa autorskie ---</p>		

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
Koło Ustronń

MUZEUM USTRONŃ
im. Jana Jarockiego
w Ustroniu
43-450 Ustronń, ul. Hutnicza 3
tel. 854-29-96, NIP 548-10-62

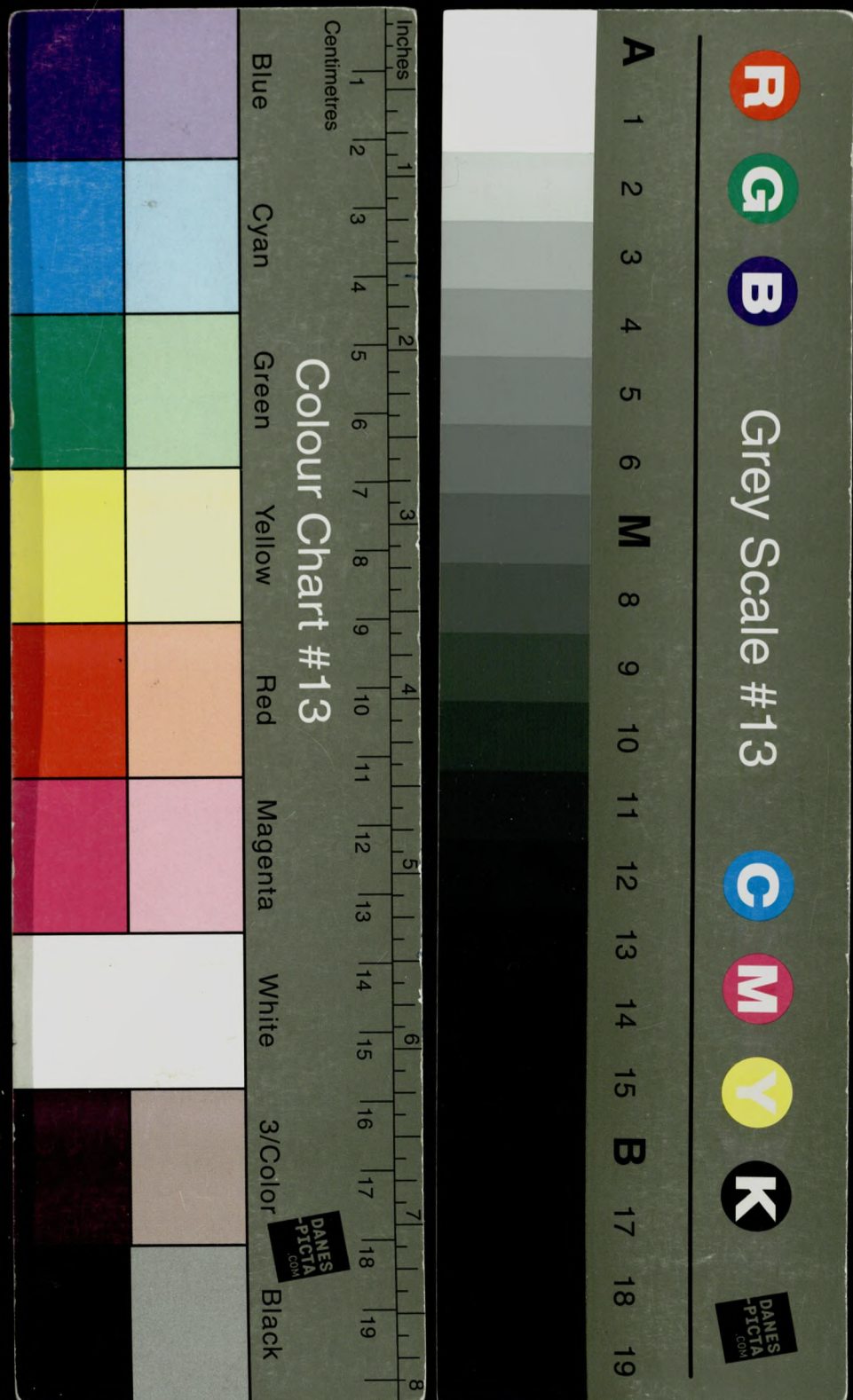
Działalność
patriotyczno - wychowawcza w Ustroniu
w l. 1990 - 2008

Bolesław Szczepaniuk

Bolesław Szczepaniuk

Marzec 2009

„Działalność patriotyczno-wychowawcza w Ustroniu 1990-2007 r.”

Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej

Spis treści

	str.
1. Wprowadzenie.....	2
2. Kalendarium ważniejszych wydarzeń w działalności ŚZŻ AK w l. 1990-2008.....	12
3. Uroczystości corocznie organizowane:.....	15
3.1. dla uczczenia pamięci przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową.....	15
3.2 dla uczczenia pamięci Bitwy Warszawskiej, Powstania Warszawskiego i Święta Wojska Polskiego.....	17
3.3 dla uczczenia pamięci zbrodniczej napaści na Polskę, dokonanej przez ZSRR w dniu 17 września 1939.....	22
3.4 dla uczczenia pamięci Polskiego Państwa Podziemnego.....	24
3.5 dla uczczenia pamięci bohaterskiej śmierci partyzantów oddziału AK „Czantoria”, 30.11.1943.....	25
4. Podsumowanie -podziękowanie.....	27

1. Wprowadzenie

Ustrońskie Koło Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej zostało powołane 12 czerwca 1990 roku z inicjatywy Bolesława Szczepaniuka i Kazimierza Stefańskiego, żołnierzy AK z Okręgu Lwowskiego i Lubelskiego.

Członkowie - założyciele Koła ŚZZ AK na dzień 12.06.1990r.

1. Michał Musiał	ps. „STAL”, ppor. WP
2. Stefania Cholewa	ps. „ŻDŹBŁO”
3. Agnieszka Trojek	ps. „KADEN”
4. Jan Ryś	ps. „NIEZŁOMNY” chor. WP
5. Kazimierz Stefański	ps. „ŻYWIOLEK” por. WP
6. Lucyna Cęckiewicz	ps. „MALWA”
7. Czesława Turoń	ps. „WAGNER”
8. Franciszek Zaborski	ps. „KOKLES” ppłk. WP
9. Małgorzata Musiał	ps. „MALINOWSKA”
10. Jan Zaręba	ps. „LEMIESZ”
11. Leokadia Torbus	ps. WIERZBA”
12. Janina Paździora	ps. „INA”
13. Jan Gontarz	ps. „SIKORA”
14. Stanisław Flak	ps. „FORNAL” plut.pchor. AK
15. Stefania Ryś	“Szare Szeregi” - dručna
16. Bolesław Szczepaniuk	ps. „GRAF” ppor. WP
17. Stanisława Flak	ps. „JASKÓŁKA”
18. Kazimierz Chołuj	ps. „SKOWRONEK”
19. Bogusław Suchta	ps. „ZAWISZA”

Członkowie ŚZŻ AK w Ustroniu

ppor. Michał Musiak
 ur. 19.07.1909 r.
 w Swojczanach, pow.
 Miechów.
 pseud. S T A L
 Obw. AK Miechów - żołnierz
 grupy dywersji " BĘDZIN ".
 zdj. 1969 r.

Stefania Ciolewa
 ur. 10.01.1910 r.
 w Ustroniu.
 pseud. Ż D Ź B Ź O
 Oddz. ZWZ w Cieszynie.
 Łączniczka.
 zdj. 1950 r.

Agnieszka Trojek
 z d. Dorda
 ur. 14.01.1912 r.
 w Ogrodzonej.
 pseud. K A D E N
 Oddz. AK we Wiedniu -
 - krypt. " STRAGAN ".
 Łączniczka.
 zdj. 1959 r.

chor. Jan Ryś
 ur. 9.08.1914 r.
 w Krakowie.
 pseud. N I E Z Ł O M N Y
 Obw. AK Kraków - Miasto,
 krypt. " ŻELBET ".
 Instruktor szkolenia
 wojskowego i kolporter.
 zdj. 1943 r.

por. Kazimierz Stefański
 ur. 14.06.1914 r.
 w Chełmie.
 pseud. Ż Y W I O Ł E K
 D-ca pl.ZWZ-AK w obw.
 Chełm.D-ca oddz.Partyzanc-
 kiego na rubieży Chełm-Re-
 jowiec-Krasnystaw.

zdj. 1956 r.

piel.dypl.Lucyna Cęckiewicz
 z d. Piwowarczyk
 ur." .06.1915 r.
 w Michałowicach.

pseud. M A L W A
 Rejon Nowe Brzesko.
 D-ca szpitala polowe-
 go.

zdj. 1956 r.

Małgorzata Musiał
 z d. Gwóźdź
 ur.4.02.1917 r.
 w Gliwicach.

pseud. M A L I N O W S K A
 Obw. Miechów.
 Łączniczka - sanita-
 riuszka.

zdj. 1972 r.

Czesława Turoń
 z d. Balcerzak
 ur. 16.05.1919 r.
 w Poznaniu.

pseud. W A G N E R
 Okr. AK Śląsk - oddz.
 II, Grupa " LIDO ".
 Kurierka.

zdj. 1975 r.

ppłk Franciszek Zaborski
 ur. 16.05.1919 r.
 w Tychowie Starym.
 pseud. K O K L E S
 por. AK. D-ca 113 plut.
 a nast. d-ca kompanii
 pułku Ziemi Iłżeckiej.
 Uczestnik dywersji w Z.
 Starachowickich.
 zdj. 1975 r.

Jan Zaręba
 ur. 3.09.1919 r.
 w Brzesko Nowe.
 pseud. L E M I E S Z
 żołnierz 120 p.p. 2 plu-
 tonu -"ZIEMIA PINCZOWSKA"
 Pełnił funkcję podofice-
 ra broni.
 zdj. 1990 r.

Leokadia Torbus
 z d. Władyga
 ur. 28.03.1920 r.
 w Będzinie.
 pseud. W I E R Z B A
 Rej. Będzin. Żołnierz
 oddz. " TWARDEGO ".
 Radiotelegrafistka.
 zdj. 1965 r.

Janina Paździora
 z d. Paździora
 ur. 3.09.1921 r.
 w Mostach k/Jabłon-
 kowa.
 pseud. I N A
 Rej. AK Kraków -
 Łączniczka.
 zdj. 1975 r.

Jan Gontarz
 ur. 28.10.1921 r.
 w Górnikach, woj. za-
 mojskie.
 pseud. S I K O R A
 Żołnierz oddz. AK w rej.
 Długi Kąt - Hucisko.
 Uczestnik transportów
 broni.

zdj. 1975 r.

st.sierz.pchor.
 Stanisław Flak
 ur. 28.04.1921 r.
 w Bodzanowie k/Krakowa.
 pseud. F O R N A L
 Okr. AK Kraków - Powiat.
 D-ca 6 komp. baonu ,krypt.
 " MRÓWKA ".

zdj. 1987 r.

druchna Stefania Ryś
 z d. Mamełka
 ur. 2.09.1922 r.
 w Dąbrowie Górniczej.
 Szare Szeregi.Rej.Dąbro-
 wa Górnicza - Sosnowiec-
 - Ząbkowice.
 Łączniczka.

zdj. 1940 r.

ppor. Bolesław Szczepaniuk
 ur. 16.07.1923 r.
 we Lwowie.
 pseud. G R A F
 kpr.pchor. AK. D-ca plut.
 Rej.I,Dzielnica Lwów -
 Zachod.Insp.Lwów - Mias-
 to. Uczestnik akcji odwe-
 towej " NIESZPORY " we
 Lwowie - marzec 1944 r.
 zaj. 1942-1980 r.

Podano stopnie wojskowe przy ŚZŻ AK.

Stanisława Flak
z d. Koziarz
ur. 10.03.1925 r.
Jaworznie.
pseud. J A S K Ó Ł K A
Żołnierz 6 komp.baonu
"MRÓWKA" Okr.AK Kraków-
-Powiat.
Sanitariuszka, kolporterka.
zdj. 1985 r.

st.kpr. Kazimierz Chołuj
ur. 2.05.1926 r.
w Łuczynowie.
pseud. S K O W R O N E K
Żołnierz BCh, batalionu
"TOMASZA" w Puszczy
Kozienickiej.
zdj. 1988 r.

kpr.pchor. Bogusław Suchta
ur. 17.02.1927 r.
pseud. SUCHY, ZAWISZA
D-ca druż. w Sokołowie
Podlaskim a nast. z-ca
d-cy grupy partyzanckiej
krypt. "LONGINUS".
zdj. 1946 r.

Stan członków Koła na 31 grudnia 2008 r.

- zwyczajnych żołnierzy AK

1. Michał Musiał,	ps. „STAL”, kpt. WP
2. Stefania Cholewa,	ps. „ŻDŹBŁO”, ppor. WP
3. Jan Ryś,	ps. „NIEZŁOMNY”, por. WP
4. Janina Paździora,	ps. „JANA”, ppor. WP
5. Jan Gontarz,	ps. „SIKORA”, por. WP
6. Bolesław Szczepaniuk,	ps. „GRAF”, kpt. WP
7. Kazimierz Chołuj,	ps. „SKOWRONEK”, por. WP

- podopiecznych

1. Jadwiga Dobrowolańska, wdowa po żołnierzu Września 1939 i AK
2. Felicja Kogut, wdowa po żołnierzu Września 1939
3. Mirosława Zaręba, wdowa po żołnierzu AK

W okresie czerwiec 1990 – grudzień 2008, zmarli członkowie Koła ŚZZ AK:

1. Franciszek Zaborski	- 21.07.1992
2. Bogusław Torbus	- 17.07.1992
3. Małgorzata Musiał	- 17.09.1992
4. Zbigniew Kogut	- 12.01.1993
5. Jan Zaręba	- 09.02.1995
6. Lucyna Cęckiewicz	- 23.12.1996
7. Kazimierz Siedlecki	- 25.09.1997
8. Leokadia Torbus	- 08.03.1998
9. Stefania Ryś	- 31.03.1998
10. Alicja Cholewa	- 27.08.2001
11. Agnieszka Trojek	- 03.01.2002
12. Zofia Stańczyk	- 29.01.2003
13. Stanisław Flak	- 25.05.2004
14. Stanisława Flak	- I półr. 2004
15. Kazimierz Stefański	- 25.11.2004
16. Czesława Turoń	- 06.11.2005

CZEŚĆ ICH PAMIĘCI!

W okresie 19-letniej patriotyczno-wychowawczej działalności Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej w Ustroniu w poszczególnych latach współpracował i korzystał z pomocy

► **Burmistrza Miasta Ustron, Rady Miejskiej, organizacji, instytucji państwowych samorządowych i innych miejskich, które były reprezentowane:**

Burmistrzowie:

- mgr Andrzej Georg od 12.06.1990 do 15.09.1992
- mgr inż. Kazimierz Hanus od 03.10.1992 do 05.11.1998
- mgr Jan Szwarec od 06.11.1998 do 18.10.2001
- mgr Ireneusz Szarzec od 01.11.2001 - nadal

Z-cy Burmistrza:

- mgr inż. Tadeusz Duda od 01.07.1990 do 31.10.1996
- mgr Ireneusz Szarzec od 16.11.1996 do 31.10.2001
- mgr Jolanta Krajewska-Gojny od 01.11.2001 – nadal

Naczelnicy Wydziału Nauki i Kultury:

- mgr Elżbieta Koźdoń-Buchta od 11.02.1991 do 31.05.1992
- mgr Danuta Koenig od 01.09.1992 – nadal

Pracownicy w/w Wydziału:

- Elżbieta Głowinkowska od 01.1991 do 31.08.1992
- mgr Bogusław Binek od 15.04.1993 do 31.12.1999
- Wiesław Legierski od 01.03.2000 do 29.02.2001
- Marek Landowski od 29.06.2001 do 18.09.2003
- mgr Zdzisław Brachaczek od 19.05.2003 – nadal

Wydział Spraw Osobowych:

- Czesław Gluza od 01.02.1992 – nadal

Muzeum Ustrońskie im. Jana Jareckiego:

- dr Lidia Szkaradnik od stycznia 1980 – nadal
- Irena Maliborska od czerwca 2005 – nadal

Rada Miejska:

I kadencja 1990 – 1994

Przewodniczący:

Zygmunt Białas

Z-cy przewodniczącego:

Włodzimierz Chmielewski

Franciszek Korcz

Władysław Tyrna

Andrzej Sikora

II kadencja 1994 – 1998

Przewodniczący:

Franciszek Korcz

Z-cy przewodniczącego:

Rudolf Krużołek

Alojzy Sikora

Jan Szwarc

III kadencja 1998 – 2002

Przewodniczący:

Emil Fober – do 2000r.

Emilia Czembor

Z-cy przewodniczącego:

Rudolf Krużołek

Józef Waszek – do 2000r.

Stanisław Malina

IV kadencja 2002 – 2006

Przewodnicząca:

Emilia Czembor

Z-ca przewodniczącego:

Stanisław Malina

V kadencja 2006 – 2010

Przewodniczący:

Stanisław Malina

Z-ca przewodniczącego:

Marzenna Szczotka

Od 16 grudnia 2005 w pracach, działalności patriotyczno-wychowawczej bierze udział młodzież zrzeszona w Szkolnym Kole Towarzystwa Przyjaciół Armii Krajowej, Gimnazjum nr 2, zorganizowanym z inicjatywy prezesa zarządu Koła ŚZZ AK kpt. Bolesława Szczepaniuka przy poparciu dyrektorów Gimnazjum nr 2

mgr Marii Kaczmarzyk i mgr Iwony Werpachowskiej oraz Rodziców. Młodzież zrzeszona w SK TPAK bierze czynny udział w uroczystościach patriotycznych w Ustroniu, uczestniczy w poczcie sztandaru AK i organizuje okolicznościowe występy słowno-muzyczne w czasie uroczystości dla uczczenia pamięci historycznych wydarzeń. Zadaniem SK TPAK jest przejęcie dalszej patriotycznej działalności od żołnierzy AK, po ich odejściu na „Wieczną Wartę”.
W uroczystościach patriotycznych bierze udział młodzież ustrońskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych w Ustroniu.

► **Policji i Straży Miejskiej**

w zakresie zabezpieczania części terenowej uroczystości związanych z wydarzeniami historycznymi Polski i Śląska.

► **Lokalne prasy**

“**Po górach dolinach...**” tyg. Parafii św. Klemensa, papieża i męczennika

Redaktor naczelny

- Barbara LANGHAMMER
od 01.03.1998 – nadal

Redaktorzy

- Ks Andrzej FILAPEK, ks. Zbigniew ZACHOREK

Gazeta Ustrońska, tyg. Rady Miejskiej w Ustroniu

Naczelni redaktorzy:

- Jan SZYŁA
od 12.06.1990 – 31.12.1990
- Lesław WERPACHOWSKI
od 01.01.1991 – 31.08.1991
- Wojśław SUCHTA
od 01.09.1991 – nadal

Uroczystości patriotyczno wychowawcze również związane z innymi wydarzeniami w historii Polski i Śląska organizowane przez Miasto Ustroń, były okazjonalnie relacjonowane również w tygodniku Gość Niedzielny i tyg. Głos Ziemi Cieszyńskiej.

► **Parafii Kościoła Rzymskokatolickiego w Ustroniu**

- JE Ks. Bp Tadeusz RAKOCZY
pierwszy Ordynariusz Diecezji Bielsko – Żywieckiej
od 31.05..1992 – nadal
- Ks. Prałat Rudolf WOJNAR
Dziekan Dekanatu Wiślańskiego
od 31.05.1992 – nadal
- Ks. Kanonik Leopold ZIELASKO
proboszcz par. św. Klemensa papieża, męczennika w Ustroniu
od 12.06.1990 – 01.07.1995 – nadal jako senior
- Ks. Kanonik Antoni SAPOTA
proboszcz par. św. Klemensa w Ustroniu
od. 01.07.1995 – nadal
- O. Joachim Kazimierz BADENI
zakon OO Dominikanów – Hermanice
Parafia Kościoła Rzymskokatolickiego pw. Królowej Polski
Kapelan Żołnierzy AK – Koła ŚZŻ AK w Ustroniu
od 1993 - 1996

- O. Józef BAKALARZ
Przeor zakonu OO Dominikanów – Hermanice, 2003
- Ks. Alojzy WENCEPEL
proboszcz par. Dobrego Pasterza – Polana
od 07.11.1998 – nadal
- Ks. Karol WOJTEK
wikariusz par. św. Klemensa
od 12.06.1990 – 27.08.1994
- Ks. dr Jan PISZCZAN
wikariusz par. św. Klemensa
od 27.08.1990 – 18.06.1997
kapelan szpitali w Ustroniu
od 18.06.1997 – nadal
- Ks. Tadeusz SERWOTKA
wikariusz par. św. Klemensa
od 27.08.1993 – 01.09.2000
Budowniczy i proboszcz par. św. Brata Alberta – Zawodzie
od 01.09.2000 – nadal
- Ks. Zygmunt SIEMIANOWSKI
wikariusz par. św. Klemensa
od 27.08.1994 – 25.08.2001
- Ks. Jacek WÓJCIK
wikariusz par. św. Klemensa
od 29.08.1998 – 28.08.2004
- Ks. Wiesław FIRLEJ
wikariusz par. św. Klemensa
28.08.2001 – 28.08.2004
- Ks. Andrzej FILAPEK
wikariusz par. św. Klemensa
od 28.08.2004 – nadal
- Chóru “AVE”
dyrygent Alicja ADAMCZYK
od czerwca 1990 – nadal
- Obsługi organów:
Rygin DUSIK
Karolina RYBA
- Służby kościelnej:
Walenty HUMA
Stanisław WIERZEJSKI
Tadeusz MROWIŃSKI
Jerzy STEC
od 07.1997 – nadal
Emil OLIWKA
od 04.01.2000 – nadal

Każdego roku od 1990 w Ustrońskich Rzymskokatolickich Kościołach w dniach świąt państwowych poza oficjalnymi uroczystościami odprawiane były Msze Św. w intencji Ojczyzny.

► **Parafii Ewangelicko – Augsburgskiej w ramach ekumenicznej części religijnej uroczystości:**

- nabożeństwa odprawiali:
Ks. Piotr WOWRY – 11.11.2000
Ks. dr Henryk CZEMBOR, proboszcz par. – 9.11.2001, 11.11.2002, 11.11.2003,

11.11.2004, 11.11.2005, 11.11.2006

Ks. Piotr WOWRY, proboszcz par. - 11.11.2007, 11.11.2008,

- kazania w czasie religijnych uroczystości od 11.11.2000 wygłaszał Ks. Antoni SAPOTA
- w okresie 1990 – 2008:
 - śpiewał Ustroński Chór Ewangelicki pod dyr. Marii CIEŚLAR (od 2006)
 - podczas nabożeństw grała na organach mgr Krystyna GIBIEC oraz mgr Renata GIBAS
 - usługi kościelne wykonywali
Piotr GOJNICZEK
Czesław KOWACZ
Józef BORUCH

Zgodnie z informacją parafii ewangelickiej z dnia 12.02.2008 odprawiane były nabożeństwa z okazji świąt 3 Maja i 11 Listopada w kościele św. Jakuba Starszego w Ustroniu (od 3.05.1991). Parafia nie podała danych księży wygłaszających kazania w czasie nabożeństwa ekumenicznego w kościele katolickim pw. Świętego Klemensa. Najczęściej kazania głosili ks. dr prob. Henryk CZEMBOR i ks. prob. Piotr WOWRY.

► **Z organizacji kombatanckich**

- Stowarzyszenie Kombatanatów Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie
Prezes: por. Adam HECZKO
Z-ca prezesa: por. inż. Franciszek KORCZ
- Związek Inwalidów Wojennych i Byłych Więźniów Politycznych, Więźniów Hitlerowskich i Obozów Koncentracyjnych
Prezes: Paweł GOGÓŁKA
- Związek Kombatanatów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
Prezes: płk. Ludwik GEMBARZEWSKI

Stowarzyszenia, Związki Kombatanckie koordynują obchody ustrońskich patriotycznych uroczystości w ramach Rady Kombatanckiej przy Burmistrzu Miasta Ustron

► **Wojska Ochrony Pogranicza i Straży Granicznej (wystawianie Warty Honorowej):**

Komendanci:

płk. Jerzy GÓRECKI

od 12.06.1990 – 30.06.2005

ppłk. Witold DOMAGAŁA

od 01.07.2005 – 10.09.2007

mjr Zbigniew LISZKA

od 11.09.2007 – 10.01.2008 (Likwidacja Straży Granicznej)

2. Kalendarium ważniejszych wydarzeń w działalności Koła Światowego Związku Żołnierzy AK w latach 1990-2007.

- 12 czerwca 1990 r. – powstanie Koła Światowego Związku Żołnierzy AK w Ustroniu
- 15 sierpnia 1990 r. – pierwsza uroczystość w Ustroniu dla uczczenia pamięci Bitwy Warszawskiej, Powstania Warszawskiego oraz Święta Wojska Polskiego

- 30 maja 1992 r. – otrzymanie prawa posiadania własnego sztandaru AK, poświęcenie zaprojektowanego przez Bolesława Szczepaniuka, a wykonanego przez Pracownię Artystyczną Sióstr Boromeuszek w Piekarach Śląskich. Uroczystości przewodniczył IE ks. bp Tadeusz Rakoczy pierwszy ordynariusz diecezji bielsko-żywieckiej kościoła rzymskokatolickiego.
- 11 listopada 1992 r. – przekazanie sztandaru AK pod stałą opiekę parafii rzymskokatolickiej pw. św. Klemensa w Ustroniu – Centrum. Sztandar AK jest eksponowany na stałe w oszklonej gablocie na prawej stronie nawy głównej kościoła pw. św. Klemensa. W gablocie zostały ustawione urny z ziemią pobraną przy różnych okazjach z pól bitewnych i wojskowych cmentarzy: Falaise, Monte Cassino, Tobruk, Warszawa, Wilno i Lwów. Od grudnia 2005 r. w pocście sztandaru AK bierze udział młodzież z Szkolnego Koła Towarzystwa Przyjaciół Armii Krajowej, chorążym pocztu jest Łukasz Stec. Po odejściu żołnierzy AK w Ustroniu „na wieczną wartę” dysponentem udziału w uroczystościach patriotycznych i jego obsługą winna zająć się Dyrekcja Gimnazjum nr.2 z Szkolnym Kołem TPAK.
- 25 czerwca 1995 r. – odbyło się uroczyste spotkanie w Ustroniu z kombatantami pochodzenia polskiego z Francji zrzeszonych w Stowarzyszeniu „POLONIA – RESTITUTA” w Lens. Delegacja Koła ŚZZ AK wzięła udział i przekazała okolicznościowe pamiątki – odznaki AK, medal AK oraz płytę CD-R z nagraniem uroczystości sierpniowej i uroczystości poświęcenia sztandaru AK.
- 7 listopada 1998 r. – z inicjatywy Koła ŚZZ AK przy poparciu ustrońskiego społeczeństwa została wykonana i poświęcona tablica upamiętniająca poległych 6. partyzantów – żołnierzy Oddziału AK „Czantoria”, w uroczystości ekumenicznej przez księży Alojzego Wencepela, Antoniego Sapotę i Piotra Wowrego. Tablica na specjalnym metalowym stelażu została ustawiona przy wejściu głównym do budynku Dolnej Stacji Kolei Linowej „Czantoria” w Ustroniu – Polanie.
- W latach 1995 – 2000 został opracowany przez Bolesława Szczepaniuka ALBUM SZTANDARÓW AK w latach 1945 – 2000 w oparciu o uzgodnienia z Zarządem Głównym ŚZZ AK, Warszawa. Stan opracowania: wydruk 1. egzemplarza w stanie roboczym przed pracami zw. z wydawnictwem oraz płyta CD-R części fotograficznej albumu.
- 8 maja 2005 r. – została przekazana do Muzeum Ustrońskiego stała ekspozycja: POLSKIE PAŃSWO PODZIEMNE oraz PATRIOTYCZNE UROCZYSTOŚCI W KRONICE Koła ŚZZ AK 1. 1990 – 2005. Ekspozycja znajduje się w Oddziale Muzeum Ustrońskiego „Zbiory Marii Skalickiej” i stanowi z biblioteczką Biuletynu Informacyjnego ZG ŚZZ AK. Warszawa. 1998 – nadal, ceną naukową pomoc dla szkół oraz część patriotyczno – wychowawczą ustrońskiego oddziału muzeum.
- 16 grudnia 2005 r. – z inicjatywy Prezesa Zarządu Koła ŚZZ AK w Ustroniu zostało założone Szkolne Koło Towarzystwa Przyjaciół Armii Krajowej (TPAK) przy Gimnazjum nr 2 w Ustroniu. Ilość członków założycieli – 29, stan na 25.01.2007 – 57 osób.

- 14 lutego 2006 r. – w Muzeum Ustrońskim, Oddział „Zbiory Marii Skalickiej” – została zorganizowana przez ŚZŻ AK, Ustroń oraz Komisję d.s. Historii i Tradycji Związku Polskich Spadochroniarzy wystawa „Z pomocą dla walczącego Kraju” w oparciu o eksponaty kolekcjonera pamiątek związanych z walką spadochroniarzy w czasie II wojny światowej Piotra Wybrańca z Wisły. Wystawa zorganizowana z okazji 65. rocznicy pierwszego zrzutu „Cichociemnych” z 15/16 lutego 1941 roku w Dębowcu oraz 64. rocznicy przemianowania ZWZ na AK.
- 24 stycznia 2007 r. – ustalono z Burmistrzem miasta Ustroń Ireneuszem Szarcem i naczelnikiem Wydziału Kultury i Nauki Danutą Koenig wykonanie opracowania pt. roboczym „Działalność organizacji o charakterze wychowawczo – patriotycznym w latach 1990-2007” z ustaleniem odpowiedzialnych wykonawców poszczególnych tematów.
- 7 lutego 2007 r. – została zorganizowana przez Koło ŚZŻ AK, Oddział Muzeum Ustrońskiego „Zbiory Marii Skalickiej” oraz SK TPAK przy Gimnazjum nr 2 uroczystość słowno-muzyczną z okazji 65. rocznicy przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową. W czasie uroczystości zostało przekazane albumowe wydawnictwo ŚZŻ AK, Ustroń pt. „Jan Sikora – Czantoria, Bolesław Szczepaniuk – Miejsca Pamięci Oddziału AK „Czantoria” opracowane przez Bolesława Szczepaniuka, przedstawicielom: Szkół, Muzeum, Biblioteki w Ustroniu, Instytutowi Pamięci Nar. Katowice, Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów w Czechach, Kongresowi Polaków w Republice Czeskiej, PTTK Koło „Ślimoki”, Goleśzów, Oddziałowi ŚZŻ AK w Cieszynie i innym związanym z działalnością patriotyczno-wychowawczą.
- W marcu 2007 r. – z inicjatywy Prezesa Zarządu Koła ŚZŻ AK zostało rozpoczęte wykonanie albumowego wydawnictwa pt. „Miejsca pamięci, wydarzeń i ofiar I, II wojny światowej oraz Powstań Śląskich pow. cieszyńskiego”. Inicjatywa otrzymała poparcie przez Śląski Urząd Wojewódzki, Wydział Spraw Obywatelskich, K-ce, Związek Komunalny Ziemi Cieszyńskiej Burmistrzów Miast i Wójtów Gmin pow. cieszyńskiego. Z uwagi na zabezpieczenie środków finansowych dla wydawnictwa w 2008 r., wg obecnych możliwości Koła ŚZŻ AK i pomocy Burmistrza m. Ustroń wykonano w miesiącu sierpniu 2007 roboczy wydruk 3. egzemplarzy w/w wydawnictwa. Całokształt prac związanych z wydawnictwem i wydrukiem pełnej ilości dla pokrycia zapotrzebowania zostanie wykonany w I kw. 2008 roku.
- W sierpniu 2007 r. – według możliwości Koła ŚZŻ AKA i pomocy Burmistrza m. Ustroń, wykonano w sierpniu 2007 wydruk 3. egzemplarzy w/w opracowania.
- W marcu 2008 r. – zakończono i wydano album „Miejsca Pamięci Wydarzeń i Ofiar I i II Wojny Światowej oraz Powstań Śląskich Powiatu Cieszyńskiego”.

- 7 listopada 2008 r. – odbyła się w sali koncertowej Górnośląskiego Centrum Kultury w Katowicach druga część obchodów 69. rocznicy Polskiego Państwa Podziemnego. Z Ustronia udział wzięli: Prezes Zarządu Koła ŚZŻ AK z 40. delegacją młodzieży Gimnazjum Nr 2 (w większości zrzeszonej w SK TPAK) pod przewodnictwem dyrektorki mgr Iwony Werpachowskiej i opiekunki Szkolnego Koła Przyjaźni Armii Krajowej mgr Katarzyny Wojtyły.
Na uroczystości zostały wręczone wybitnym działaczom patriotyczno-wychowawczym współorganizatorom uroczystości związanych z historycznymi wydarzeniami w poszczególnych miastach i gminach województwa śląskiego medale “PRO MEMORIA” przez kierownika Urzędu do Spraw Kombatanckich i Osób Represjonowanych Janusza KRUPSKIEGO. Między 29. osobami medal “PRO MEMORIA” został przyznany mgr Danucie KOENIG z Ustronia.
- 11 listopada 2008 r. – w Ustroniu odbyła się po raz 19. uroczystość dla uczczenia Święta Niepodległości w części religijnej w kościele ewangelicko-augsburskim, a po uroczystym przemarszu na czele z dentą orkiestrą pod dyr. Sylwestra Skrzyszewskiego oraz sztandarami: Szpitala Reumatologicznego, Szkoły Podstawowej Nr 2 i Ochotniczych Straży Pożarnych z Lipowca, Nierodzimia, Ustronia - Centrum i Polany a części słowno-muzycznej i złożenia kwiatów przy pomniku Pamięci Narodowej.
- 30 listopada 2008 r. – odbyła się jak każdego roku od 1998 uroczystość złożenia kwiatów przy pamiątkowej tablicy 6. poległych w 1943r. partyzantów Oddziału AK “Czantoria” w Ustroniu – Polanie. Udział w tych uroczystościach od 1996 roku bierze Szkolne Koło Tow. Przyjaźni AK (TPAK) wykonując część słowno – muzyczną uroczystości. We wszystkich rocznicowych uroczystościach bierze udział córka d-cy Oddziału AK “Czantoria” pani Maria Łukosz z d. Starzyk.

3. Uroczystości corocznie organizowane

3.1 dla uczczenia pamięci przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową

14 lutego 1942 r. Naczelnny Wódz gen. broni Władysław Sikorki dokonał przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową wydając rozkaz nr 284, znak O.VI.L dz. 627/42.

Armia Krajowa (AK) krypt. Siły Zbrojne /SZK/ prowadziła dalszą konspiracyjną walkę z okupantem niemieckim, jako zbrojna siła Polskiego Państwa Podziemnego, stanowiła integralną część Wojska Polskiego w czasie II wojny światowej.

Komendantami AK kolejno byli:

- gen. dyw. Stefan Rowecki ps. „GROT” od lutego 1942 r. do chwili aresztowania w dniu 30 marca 1943 r. przez Gestapo w Warszawie. Zamordowany w niemieckim obozie koncentracyjnym Sachsenhausen w sierpniu 1944r.

- gen. dyw. Tadeusz Komorowski ps. „BÓR” od 1 lipca 1943 do 2 października 1944 r do upadku Powstania Warszawskiego i honorowej kapitulacji. Został wojennym jeńcem do zakończenia wojny, zmarł na emigracji w 1966 r.
- gen. bryg. Leopold Okulicki ps. „NIEDŹWIADEK” od 3 października 1944 r. do 19 stycznia 1945 r. do rozwiązania Armii Krajowej, został aresztowany przez sowieckie NKWD 27 marca 1945r. w Pruszkowie, sądzony w procesie „szesnastu” w Moskwie został zamordowany 24 grudnia 1946 r.

Armia Krajowa była ujęta w strukturach:

- Komenda Główna
- Komendy Obszaru, obejmujące teren dwóch lub więcej województw II RP o wspólnym kierownictwie
- Komendy Okręgów, obejmujące teren województwa i w szczególnych przypadkach Komendy Podokręgów obejmujących część województwa.
- Inspektoraty Rejonowe łączące dwa lub więcej obwodów pod jednym taktycznym dowództwem.
- Komendy Obwodów, obejmujące teren powiatu lub powiatu-miasta.
- Komendy Rejonów, obejmujące część powiatów lub dzielnice miejskie.
- Komendy Placówek, obejmujące jedną lub kilka gmin.

Przy Komendzie Głównej ZWZ-AK zorganizowano Biuro Informacji i Propagandy /BIP/, którego zadaniem było rzetelne informowanie społeczeństwa pozbawionego aparatów radiowych i polskiej prasy. BIP prowadził również w języku niemieckim psychologiczną dywersję w wojsku i niemieckim społeczeństwie, wydawnictwa w tym zakresie docierały do Rzeszy.

AK posiadała szeroko rozwinięty wywiad ofensywny i kontrwywiad pracujący na potrzeby Sił Zbrojnych w kraju i Sztabu Naczelnego Wodza oddawał usługi również armiom sprzymierzonym.

Wywiad AK przyczynił się do rozpoznania niemieckiego ośrodka doświadczalnego broni raketowej V w Peenemuende, który został skutecznie zbombardowany z 17/18 sierpnia 1943 r. Dużym osiągnięciem wywiadu AK było zdobycie niewypału rakiety V2 pod Sarnakami i przekazanie jej elementów do Londynu. Ogromne znaczenie miało również skopiowanie i przekazanie aliantom niemieckiej szyfrującej maszyny „Enigma”

Uczczenie pamięci przemianowania ZWZ na AK odbywa się w Ustroniu poprzez spotkania młodzieży z żołnierzami AK – ostatnio w Muzeum Oddz. „Zbiory Marii Skalickiej” z tej okazji uroczystość 7 lutego 2007 r. została zorganizowana przez Koło ŚZŻ AK, Szkolne Koło Tow. Przyjaciół Armii Krajowej i Muzeum Oddz. „Zbiory Marii Skalickiej”. W spotkaniu uczestniczyli: Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach Andrzej Sikora, przedst.. Rady Miejskiej w Ustroniu Bogumił Suchy, przedst. Burmistrza m. Ustroń Zdzisław Brachaczek, Prezes Zarządu Związku Kombatantów Polskich w Republice Czeskiej Bronisław Firla, Władysława Sikorowa z d. Pawłowska, przedwojenna ustrońska nauczycielka i harcerka, wieloletnia więźniarka niemieckiego koncentracyjnego obozu Ravensbrück, małżonka Jana, autora wspomnień partyzantów Oddz. AK „Czantoria”, przedstawiciele Oddziału Ziemi Cieszyńskiej ŚZŻ AK na czele z Prezesem por. Rudolfem Goldą oraz wielu sympatyków Armii Krajowej. Zespół młodzieży z SK TPAK Gimnazjum nr 2 wystąpił z okolicznościowym programem słowno-muzycznym.

W czasie uroczystości zostało zaprezentowane albumowe opracowanie „Jan Sikora – „Czantoria” 1940-1945, Bolesław Szczepaniuk – Miejsca Pamięci – 2006 Oddziału AK „Czantoria””, i przekazane obecnym przedstawicielom szkół, organizacji kombatanckich, Oddziału IPN, Burmistrza m. Ustroń oraz Władysławie Sikorowej.

Występ młodzieży SK TPAK

od lewej: Andrzej Sikora, Jerzy Pawłowski, Alojzy Handzel, Wilhelm Poluk oraz Rudolf Golda

od lewej: Władysława Sikorowa, Irena Maliborska, Bolesław Szczepaniuk

od lewej: Maria Łukosz z d. Starzyk c. d-cy Oddz. AK „Czantoria”, Irena Maliborska, Bolesław Szczepaniuk

od lewej: Bronisław Firla, Bolesław Szczepaniuk

Katarzyna Wojtyła, nauczycielka, opiekunka SK TPAK, Bolesław Szczepaniuk

W czasie uroczystości Władysława Sikorowa podzieliła się swoimi wspomnieniami z okresu przedwojennego harcerstwa, aresztowania ustronkich nauczycieli przez Gestapo w 1940 r. oraz męczeństwa więźniów niemieckich obozów koncentracyjnych.

3.2. dla uczczenia pamięci Bitwy Warszawskiej, Powstania Warszawskiego i Święta Wojska Polskiego

Od 1990 roku w miesiącu sierpniu organizowano corocznie uroczystości: religijną w kościele rzymskokatolickim pw. św. Klemensa i słowno-muzyczną przy pomniku Pamięci Narodowej w Ustroniu.

Program: Uroczysta msza święta z udziałem orkiestry, przemarsz uczestników z orkiestrą i pocztami sztandarowymi, delegacjami szkół, organizacji kombatanckich i społeczno-politycznych pod Pomnik Pamięci Narodowej, uroczystość słowno-muzyczna i złożenie kwiatów przy Pomniku PN. W odpowiednich momentach, przemówienia, orkiestra

gra utwory – pieśni patriotyczne: Bogurodzica, Z dymem pożarów, I Brygadę, Warszawiankę, Bagnet na broń, Hej strzelcy wraz, Ułani, ułani, Warszawskie dzieci, Hasło Wojska Polskiego, Hymn państwowy, przy składaniu kwiatów Werble, a na zakończenie Rotę. Po uroczystości orkiestra daje koncert pieśni patriotycznych i wojskowych.

Okolicznościowe zdjęcia z uroczystości sierpniowej w różnych latach 1998-2006 dla pokazania ludzi, którzy wnieśli duży wkład w patriotyczną działalność w Ustroniu

1995 – Msza św. w kościele pw. św. Klemensa, kazanie o. Joachima

1995 – przemarsz uczestników uroczystości z orkiestrą górniczą na czele

1994 – przemarsz uczestników, od lewej ks. kan. Rudolf Wojnar, dziekan wiślański, O. Joachim Kazimierz hr. Badeni, Dominikanin, duszpasterz AK, par. Królowej Polski w Ustroniu Hermanice, ks. kan. Leopold Zielasko, prob. par. św. Klemensa w Ustroniu Centrum.

1995 – przemarsz pocztów sztandarowych: ŚZŻ AK okr. Śląskiego K-ce, oddz. Bielsko-Biała, Cieszyn, Ustroń, Jaworzno

1995 – pocztu sztandarowe w czasie uroczystości w parku przy Pomniku Pamięci Narodowej

2005 – przemówienie Burmistrza m. Ustroń Ireneusza Szarca

2000 – składanie kwiatów przez delegację ustrońskiego duchowieństwa: ks.kan. Antoni Sapota, prob.par.św. Klemensa, ks.kan. Leopold Zielasko, prob. senior par.św. Klemensa, ks. dr Henryk Czembor, prob.par. Kościoła Ewangelicko-augsburskiego w Ustroniu, ks.kan. Tadeusz Serwotka, prob.par. pw. Chrystusa Króla Wszecchwiat

2006- w czasie uroczystości sierpniowej od lewej: kpt. Marian Piotrowicz Prezes Zarządu Okręgu Śl. ŚZZ AK K-ce, por. Franciszek Korcz, Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie dyr. mgr Andrzej Sikora, Instytut Pamięci Nar. K-ce, kpt. Bolesław Szczepaniuk, Prezes Zarządu Koła ŚZZ AK w Ustroniu.

W czasie uroczystości sierpniowej delegacja żołnierzy AK również składała kwiaty:

1995 – przy pomniku partyzantów w Ustroniu ul. Partyzantów
Od lewej: płk Czesław Gawecki, Szef Sztabu Okręgu AK Śląsk krypt. “Serce”, Jan Gontarz, Władysław Flak, Kazimierz Choły (członkowie pocztu sztandaru AK), Bolesław Szczepaniuk, Karol Gierlotka, przedstawiciel z.o. Ś. ŚZZ AK K-ce, Kazimierz Stefański.
W głębi uczestnicy uroczystości – członkowie koła ŚZZ AK w Ustroniu.

1995 – przy zbiorowym grobie na katolickim cmentarzu w Ustroniu zamordowanych w 1944 r. 5. mieszkańców: Jana Cichego, Rudolfa Szuberta, Anny Korzeniowskiej, Jana Pawlitko oraz Józefa Halamy.

Prowadzący uroczystość w przemówieniach nawiązuje do historii wydarzeń:

- Bitwy Warszawskiej:

W latach 1919 -1920 Polska prowadzi wojnę z bolszewikami. Dyplomacja bolszewicka przedstawia Polskę jako wroga postępu i uzyskuje posłuch wśród robotników i ich organizacji w Europie nawet i rządów Niemiec czy Wielkiej Brytanii. Niemcy podejmują próby wykorzystania sukcesów bolszewików dla odzyskania Pomorza, Wielkopolski oraz wzmocnienia panowania na Śląsku. Czechosłowacja paraliżuje dostawy broni i odmawia przepuszczenia ekspedycyjnego korpusu z Węgier do Polski, Litwa przygotowuje się do przyjęcia Wilna. Nieprzychylny premier Wielkiej Brytanii Lloyd Georg`e prowadzi z bolszewikami rozmowy w celu ograniczenia niezależności Polski.

Pierwsze sukcesy polskiego żołnierza wskutek braku pomocy z Europy przemieniają się w odwrót spod Kijowa, wróg staje u bram Warszawy. Rada Obrony Państwa 3 lipca 1920r. wydaje APEL „Ojczyzna w potrzebie”, który wzywa cały naród do jedności, zgody i walki z bolszewizmem.

Różne koncepcje walki z bolszewikami, jak np. szefa misji francuskiej gen. Weyganda aby poddać Warszawę i zorganizować obronę linii Warty oraz nakaz rządu aby ewakuować urzędy i korpus dyplomatyczny z Warszawy do Poznania nie znalazły uznania u Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego. Opuszczeniu Warszawy sprzeciwił się jedynie Nuncjusz Stolicy Apostolskiej Achille Ratii, późniejszy papież Pius XI.

6 sierpnia Naczelną Wódz Józef Piłsudski podejmuje decyzję uderzenia na nieprzyjaciela znaną jako „Wieprz”, a cały impet wroga przejmują na siebie Warszawa. Krwawe walki od 13 – 15 sierpnia toczy garnizon warszawski gen. Franciszka Latinika, zniszczony zostaje Radzymin. Znaczącym wydarzeniem dla wzbudzenia bohaterstwa polskich żołnierzy staje się śmierć ks. Ignacego Skorupki, kapelana 236 Pułku Legii Akademickiej.

Rozpoczyna się bitwa warszawska, 15 sierpnia 1920r. zostaje odzyskany Radzymin, 16 sierpnia o świcie rusza natarcie marsz. Józefa Piłsudskiego, gen. Władysław Sikorski zdobywa po ciężkich walkach Ciechanów, dywizje sowieckie 57, 58 i 8 zostają zmuszone do ucieczki.

Józef Piłsudski zadaje decydujący cios w operacji nad Niemnem.

Bitwa warszawska w sierpniu 1920r. była kulminującym wydarzeniem w historii na pocz. XX wieku, broniącym Polskę i Europę przed zalewem bolszewizmu – została określona w historii wojen jako 18 największa bitwa i jest przykładem wspaniałego manewru wojennego marsz. Józefa Piłsudskiego popartego poświęceniem całego narodu, bohaterstwem żołnierza i talentem dowódców wojska polskiego.

Powszechna wiara narodu polskiego nadała bitwie warszawskiej miano „CUDU NAD WISŁĄ”.

Do tego historycznego wydarzenia 1920r. po osiemdziesięciu latach w Radzyminie nawiązał Ojciec Święty Jan Paweł II mówiąc: „Wiecie, że urodziłem się w maju 1920r., w tym czasie kiedy bolszewicy szli na Warszawę. Dlatego noszę w Sobie wielki dług w stosunku do tych, którzy podjęli walkę z najeźdźcą i zwyciężyli, płacąc swoim życiem”.

- Powstania Warszawskiego:

Druga wojna światowa – lata okupacji 1939 – 1945 upływają w stałej i nieprzerwanej walce polskiego narodu na wszystkich frontach kraju i świata.

Organizuje się Podziemne Państwo Polskie i jego armia. 27 września 1939r. zostaje powołana rozkazem Marszałka Polski Edwarda Rydza-Śmigłego Służba Zwycięstwu Polski, w styczniu 1940r. zostaje jej nadana nazwa Związek Walki Zbrojnej, który prowadzi walkę z okupantem do lutego 1942r.

W lutym Związek Walki Zbrojnej zostaje przemianowany na Armię Krajową, która jako największa podziemna armia świata i siła zbrojna polskiego państwa podziemnego prowadzi walkę o niepodległość do zakończenia wojny.

W listopadzie 1943r. komendant Główny Armii Krajowej wydał rozkaz realizacji planu „Burza” tj. jawnego atakowania niemieckich wojsk wschodniego frontu.

W ramach akcji „Burza” stoczono walkę o Wilno (Operacja „Ostra Brama”), Lwów i inne miasta. Wszędzie po walkach żołnierze byli internowani, aresztowani w zdradziecki sposób przez radzieckie wojska i władze bezpieczeństwa.

Kulminacją zmagañ Armii Krajowej była 63. dniowa walka o Warszawę, która rozpoczęła się na rozkaz dowódcy Armii Krajowej gen. Tadeusza Komorowskiego ps. „Bór” w dniu 1 sierpnia 1944r. o godz. „W” – 17.00.

Udział w walce wzięło około 47 tys. Żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego uzbrojonych w krótką broń palną w ilości 4 tys. sztuk, w granaty w ilości 41 tys. sztuk, pistolety maszynowe w ilości 600 szt. oraz butelki zapalające w ilości 12 tys. sztuk.

Strona niemiecka dysponowała warszawskim garnizonem w ilości 20 tys. żołnierzy pod dowództwem gen. Reinera Stahela uzupełnionym w czasie walk oddziałami SS i policji w ilości 25 tys. pod dowództwem gen. Von dem Bacha i posiadała wsparcie bronią pancerną, artylerią i lotnictwem.

Niemcy po pierwszym zaskoczeniu w czterech dniach walki utracili znaczną część Śródmieścia z Powiślem, Żoliborz, Wołę, Stare Miasto i część Ochoty. Na Pradze powstańcy opanowali wyznaczone obiekty.

Walka o Warszawę zyskała masowe poparcie mieszkańców i stała się powszechną.

W pierwszym tygodniu walk Warszawa odniosła zwycięstwo. Niestety powstańcze działania zbrojne w Warszawie nie znalazły poparcia dowództwa radzieckiego wschodniego frontu, który po zajęciu Pragi zamarł na kilka miesięcy bez ruchu.

Nadzieja na pomoc Wschodu, jak również pozbawionej możliwości Zachodu została rozwiana, idące na pomoc Warszawie oddziały AK z terenów południowych i wschodnich Polski były rozbrajane i internowane przez władze radzieckie.

Niemcy po zaskoczeniu przystąpili do natarcia wszystkimi swoimi siłami, odzyskując po ciężkiej walce utracone dzielnice miasta – w nocy z 1 na 2 września obrońcy Starówki ewakuowali się kanałami do Śródmieścia i częściowo na Żoliborz, 6 września stracono Powiśle Północne i Śródmieście Północne, 27 września Mokotów 29 września Żoliborz. Oddziały AK zgrupowane w Puszczy Kampinoskiej przebijając się w Góry Świętokrzyskie stoczyły ciężką bitwę pod Jaktorowem.

W czasie trwania powstańczych walk w opanowanych dzielnicach miasta funkcjonowały jawnie struktury Polskiego Państwa Podziemnego w zakresie wojskowym i cywilnym, z ulic usunięto znaki okupacji niemieckiej, wywieszono polskie flagi i plakaty, rozdawano polską prasę, której druk wykonywały Wojskowe Zakłady Wydawnicze – w jednej chwili zapadł się w przepaść ślad całego 5 letniego okresu okupacji.

Analiza walk i działań na terenie Warszawy w czasie powstania wykazuje, że było ono działaniem jednolicie dowodzonym, zorganizowanym tak pod względem wojskowym, jak i administracyjnym, które było zdolne do krótkiego skutecznego przeciwstawienia się regularnym wojskom. Walka w Warszawie trwała 63 dni, a więc dłużej niż działania września 1939 roku względnie francusko – niemieckie w 1940r. Armia Krajowa została uznana przez zachodnich aliantów zgodnie z genewską konwencją za stronę walczącą w II wojnie światowej, za integralną część Wojska Polskiego – zmusiło to Niemców do zastosowania odpowiedniego wojennego prawa.

2 października 1944r. nastąpiła honorowa kapitulacja Warszawy. Do niemieckiej niewoli trafiło 15 tys. żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego – powstańców w tym 3 tys. kobiet i 600 młodocianych.

Część walczących przedostała się na prawy brzeg Wisły, część wyszła z cywilną ludnością, a część oddziałów z Puszczy Kampinoskiej dołączyła do 25 pułku AK i z nim nadal działała. Powstanie Warszawskie mimo klęski miało duże znaczenie dla ustalenia zasięgu wpływów radzieckich w Europie. Dzisiaj nasze dzieci i przyszłe pokolenia

nawiązując do politycznej i gospodarczej sytuacji Europy nie muszą płacić daniny krwi by służyć Rzeczypospolitej, ale pamięć o historycznej niepodległościowej walce Narodu Polskiego winna być wiecznie trwała.

- Święto Wojska Polskiego:

W historii porzoborowej Polski narodowym świętem były uroczystości związane z uchwaleniem Konstytucji 3 maja w 1791r.

2 sierpnia w 1919r. Minister Spraw Wojskowych rozkazem nr 82 ogłosił dzień 6 sierpnia świętem Wojska Polskiego w nawiązaniu do pamiętnej daty wyruszenia do walki I Kompanii Kadrowej Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego.

W 1923r. Minister Spraw Wojskowych gen. Stanisław Szeptycki rozkazem nr 126 ustanawia 15 sierpnia dniem Wojska Polskiego nawiązując do zwycięskiej Bitwy Warszawskiej.

W okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dniu 15 sierpnia święta Wojska Polskiego nie obchodzono. Ustawa sejmowa z dnia 30 lipca 1992r. przywróciła Święto Wojska Polskiego – jako święto całego narodu, święto wszystkich tych, którzy mają poczucie dumy i więzi narodowej, tych, którzy cenią przelaną krew przodków za Ojczyznę oraz służbę wojskową swoich synów.

3.3 dla uczczenia pamięci zbrodniczej napaści na Polskę dokonanej przez ZSRR

w dniu 17września 1939 r.

Wspomnienie wydarzeń 17 września 1939 r. zostało włączone do uroczystości pamięci napaści hitlerowskich Niemiec na Polskę w dniu 1 września 1939r.

Przy wkraczaniu wojsk sowieckich 17 września 1939 r. mimo dyrektywy Naczelnego Wodza, marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, aby z Sowietami nie walczyć – Polska walczyła: żołnierze KOP-u stawili zacięty opór, należy wymienić obronę Grodna, gdzie zginęły polskie dzieci, grodzieńskie przywiązane do sowieckich czołgów. Gen. Władysław Sikorski dzieciom tym nadał nazwę Orleńską, a miastu obiecał nadać Order VIRTUTI MILITARI oraz tytuł „Miasta zawsze wiernego”

Rosjanie złamali cały szereg umów międzynarodowych twierdząc, że nie była to agresja na Polskę tylko pomoc „braciom Ukraińcom i Białorusinom”. Skutkiem tej agresji była zbrodnia katyńska, w szerokim zakresie eksterminacja elity polskiej i zesłania na sybir.

Zbrodni katyńskiej, rzekomo niemieckiej Rosjanie nie chcieli uznać przed trybunałem świata za ludobójstwo i nie chcieli się do niej przyznać przez kilkadziesiąt lat.

Należy również wymienić:

- walkę żołnierzy korpusu pogranicznego na Polesiu, Wołyniu pod komendą d-cy KOP-u gen. Wilhelma Orlika-Ruckemanna w rejonie Łunińca, Sarn, Pińska i Szacka.
- walkę marynarzy Floty Pińskiej wokół Prypeci
- walkę Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie” dowodzonej przez gen. Franciszka Kleeberga
- walkę 60. Dywizji Piechoty „Kobryń” płk. Adama Eplera
- walkę ułanów z Dywizji „ZAZA” gen. Zygmunta Podhorskiego, którzy bronili się najdłużej, poświęcając życie
- walkę żołnierzy polskich przebijających się na Lwów i przejście rumuńskie
- walkę harcerzy, młodzieży gimnazjalnej na kresowych stanicach polskości - Wilna i Lwowa.

Stacje męki narodu polskiego Kresów Wschodnich Wschodnich większości są wypisane na pokładach kolejowych Pomnika Poległym i Pomordowanym na Wschodzie w Warszawie: Łubianka-Butyrki, Winnica-Kuropaty, Mińsk-Thumeń, Berezwech-Nokołajewo, Wołogda-Archangielsk, Morze Białe-Murmańsk, Wyspy Sołowieckie-Nowa Ziemia, Workuta, Kotła-Uchta-Peczora, Ural-Syberia, Jakuck-Kołyma. Magadan-Sachalin, Chabarowsk-Czyta, Irkuck-Krasnojarsk, Nowosybirsk, Tobolsk-Czelabińsk, Kazachstan-Uzbekistan, Amudaria-Astrachań, Saratow-Kazań, Krasnodar-Kaukaz, Doniec-Krzywy Róg, Kaługa-Riazań, gułag NKWD nr 270 Borowicze - rejon martyrologii i okrutnej śmierci żołnierzy AK oraz ofiary zesłańców w bezkresnych tajgach, stepach maszerujących do Armii gen. Władysława Andersa.

Pomnik Poległym i Pomordowanym na Wschodzie w Warszawie

17 września 1939 roku przez wkroczenie wojsk sowieckich do Polski i podpisanie 28 września 1939r. układu Ribbentrop-Mołotow zwanym „Układem o przyjaźni i granicach” został dokonany IV rozbiór Polski, została zapoczątkowana zbrodnia ludobójstwa popełniona w czasie II wojny światowej przez komunistyczną przemoc ZSRR, dotychczas nie osądzona pod względem międzynarodowego prawa, ani ludzkiej moralności czy przyzwoitości.

Jan Paweł II Wielki część dziejów polskiego narodu na Kresach Wschodnich nazwał „Golgotą Wschodu”, co obok bólu ma wątek nadziei i pojednania. Niestety gest Rodziny Katyńskiej na Jasnej Górze w 1993 r. pozostaje nie odwzajemniony.

17 września został uznany za „DZIEŃ SYBIRAKA”.

3.4. dla uczczenia pamięci Polskiego Państwa Podziemnego.

Fakt ciągłości państwa polskiego został dokonany zgodnie z konstytucją z dnia 23. 04. 1935 przekazaniem władzy państwowej przez prezydenta Ignacego Mościckiego Władysławowi Raczkiewiczowi 30.09.1939 r. w Paryżu. Siedzibą rządu został Paryż, a od listopada Angers /Andegawenia/. Po rezygnacji Naczelnego Wodza marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego 07.11.1939 r. naczelnym wodzem Polskich Sił Zbrojnych został gen. Władysław Sikorski.

Rząd Polski na emigracji został uznany przez Francję, a na początku października 1939 również przez Stany Zjednoczone i Wielką Brytanię.

9 grudnia 1939 prezydent Władysław Raczkiewicz powołał organ zastępujący parlament – Radę Nadzorczą. Przewodniczącym RN wybrano Ignacego Paderewskiego. Przedstawicielem Śląska w RN był pochodzący z Markowic pod Raciborzem trybun polskiej ludności Śląska Opolskiego Arkadiusz Bożek.

Elementami ciągłości w okupowanym Kraju były władze cywilne i zbrojne, którego kierownictwo rozpoczął tworzyć gen. Michał Tokarzewski – Karaszewicz w momencie

kapitulacji Warszawy. Pierwszą siłą zbrojną Polskiego Państwa Podziemnego była wojskowo-polityczna organizacja – Służba Zwycięstwu Polski /SZP/, na czele której stanął gen. Michał Tokarzewski, szefem sztabu został płk. Stefan Rowecki ps. „GROT”. Sprawami politycznymi kierowała Rada Główna Obrony Narodowej na czele z przedwojennym działaczem socjalistycznym Mieczysławem Niedziałkowskim i zastępcą znanym również socjalistą Stanisławem Dubois. O organizacji SZP został poinformowany Wincenty Witos, więziony przez Niemców w Tarnowie oraz duchowy przywódca episkopatu Polski w Kraju metropolita krakowski abp Adam Sapieha.

8 listopada 1939r. na emigracji powołano Komitet Ministrów do spraw Kraju na czele z gen. Kazimierzem Sosnkowskim, który powołał nową tajną wojskową organizację Związek Walki Zbrojnej /ZWZ/ do konspiracyjnej działalności i walki w kraju.

Dowódcy dotychczasowego konspiracyjnego podziemia w kraju podporządkowali się decyzji gen. Kazimierza Sosnkowskiego i postanowili włączyć SZP do ZWZ, co zostało dokonane po klęsce Francji i przeniesieniu emigracyjnego polskiego rządu do Londynu.

18.06.1940 gen. Stefan Rowecki – GROT został mianowany komendantem głównym ZWZ, stworzona 30.06.1940 Komenda Główna ZWZ została jemu podporządkowana. Powstał również przy ZWZ Polityczny Komitet Porozumienia /PKP/, który przejął koordynację działań politycznych w kraju, jego nazwę zmienił gen. Stefan Rowecki – GROT na Główny Komitet Polityczny /GKP/, który 28 czerwca 1940 przejął zadania Delegatury Rządu RP na Kraj. We wrześniu 1940 nastąpiło reaktywowanie Politycznego Komitetu Porozumiewawczego.

W grudniu 1940r. Cyryl Ratajski został powołany na tymczasowego delegata rządu na Generalne Gubernatorstwo, również powołano Delegaturę Rządu RP na Kraj jako centralę władzy wykonawczej, w której rolę ministerstw pełniły departamenty, a rolę województw okręgi. Polskie Państwo Podziemne tworzyły konspiracyjne władze: Delegatura Rządu RP oraz tajna armia podziemna ZWZ, a następnie AK.

14 lutego 1942r. ZWZ został przemianowany na Armię Krajową /AK/, która scaliła stopniowo oddziały zbrojne podziemia powoływane przez różne organizacje i środowiska polityczne.

Okupowany Kraj był podzielony na obszary AK /białostocki, lwowski i zachodni/, a te podzielone były na okręgi, obwody, inspektoraty, rejony i placówki.

W wyniku akcji scalenia zbrojnego podziemia do AK włączyły się organizacje zbrojne: Obóz Polski Walczącej, Polska Organizacja Zbrojna, Tajna Armia Polska, Tajna Organizacja Wojskowa, Socjalistyczna Organizacja Bojowa, Związek Czynu Zbrojnego, Bataliony Chłopskie, /nie wszystkie oddziały/ i wiele innych mniejszych organizacji zbrojnych.

Na początku 1943 r. AK liczyła około 200 tysięcy żołnierzy w tym prawie 11 tys. oficerów, 7,5 tys. podchorążych około 88 tys. podoficerów.

Największą liczbę uczestników konspiracyjnego podziemia stanowiła młodzież angażująca się od początku II wojny światowej we wszystkie formy walki z okupantami.

Ostatnim akordem walki zbrojnej była akcja „BURZA” i Powstanie w Warszawie.

Wspomnienie o działalności Polskiego Państwa Podziemnego zostało włączone w Ustroniu do wrześniowych uroczystości związanych z wybuchem II wojny światowej i napaści ZSRR na Polskę.

3.5 dla uczczenia pamięci bohaterskiej śmierci 6. partyzantów Oddziału AK „Czantoria” 30.11.1943r.

7 listopada 1998 r. w 55. rocznicę bohaterskiej śmierci 6. partyzantów Oddziału AK „Czantoria” w walce z Niemcami na stoku Czantorii w dniu 30.11.1943 r. z inicjatywy żołnierzy AK ustrońskiego Koła Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej przy

poparciu ustronńskiego społeczeństwa na Dolnej Stacji Kolei Linowej na Czantorię została odsłonięta i poświęcona pamiątkowa tablica.

Poświęcenia dokonał ks. prob. parafii pw. Dobrego Pasterza Alojzy Wencepel oraz ks. Piotr Wowry prob. par. ewangelicko-augsburskiej w obecności ks. kan. Antoniego Sapoty, proboszcza par. św. Klemensa w Ustroniu.

W walce zginęli: d-ca Oddziału AK „Czantoria” Klemens Starzyk „SZPAK”, Jan Bujok „JAWOR”, Alojzy Badura „TOBIASZ”, Jan Polok „LIS”, Jan Pytel „GÓRA” i Paweł Śliż „CZARNY”, natomiast Janowi Madzia „LISTEK”, Pawłowi Łamaczowi „JARZĄBEK”, Janowi Klimczakowi „BEM” i Józefowi Pieterowi udało się przebić kordon niemieckiej obławy i uratować życie.

Od 30 listopada 1998r. corocznie, żołnierze AK w Ustroniu z przedstawicielami: rodziny d-cy „Szpaka” Marii Łukosz z d. Starzyk, Emilii Matuszek z d. Starzyk, władzy terenowej Burmistrza Ireneusza Szarce, ustronńskich związków kombatanckich, młodzieży szkolnej i społeczeństwa uroczystie składają kwiaty przy pamiątkowej tablicy w Ustroniu-Polanie.

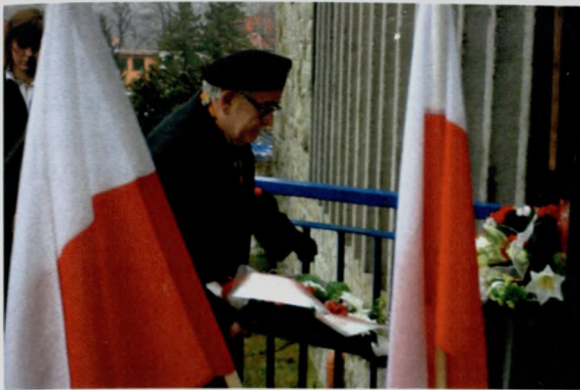
Uroczystość złożenia kwiatów 30.11.2006

Od lewej: Zdzisław Brachaczek (UM Ustron), Ireneusz Szarzec (Burmistrz m. Ustron), Bolesław Szczepaniuk, Janina Paździora, Jadwiga Dobrowolańska (SZZ AK), Franciszek Korcz (PSZnZ), Kazimierz Choluż (SZZ AK).

Od lewej: Bolesław Szczepaniuk, Ireneusz Szarzec, Janina Paździora, Jadwiga Dobrowolańska, Franciszek Korcz.

Bolesław Szczepaniuk
(Prezes Zarządu Koła ŚZZ AK w Ustroniu).

Od lewej: Kazimierz Chołuj, Maria Łukosz (córka d-cy oddz.),
Emilia Matuszek z d. Starzyk, Katarzyna Wojtyła (opiekunka
SK TPAK, Gimn. nr 2.), Estera Holeksa, Mateusz Siemienik,
Żaneta Słowik (czł. SK Tow. Przyjaciół Armii Krajowej).

Albumowe wydanie Światowego Związku Żołnierzy AK w Ustroniu pt.: Jan Sikora, „CZANTORIA” 1940-1945; Bolesław Szczepaniuk, Miejsca pamięci – 2006; Oddział Armii Krajowej „CZANTORIA”, w lutym 2007 roku zostało przekazane ustroniskim szkołom ponadpodstawowym, Bibliotece Miejskiej, Muzeum Ustronickiemu i innym zainteresowanym pracą patriotyczno-wychowawczą.

Scenariusze i programy wymienionych uroczystości organizowanych w Ustroniu przez ŚZZ AK opracowywał Bolesław Szczepaniuk.

4. Podsumowanie, podziękowanie

W okresie 1990 – 2008 w ramach patriotyczno – wychowawczej działalności wykonano:

► **opracowanie albumowe:**

– SZTANDARY ARMII KRAJOWEJ

1945 – 2000

autor i wykonawca: Bolesław Szczepaniuk

czas realizacji: od 1995 – 2003

stan: przygotowany do obróbki wydawniczej i wydruku –
wydawnictwa nie zrealizowano z uwagi na brak środków
finansowych.

Opracowane ankiety dla wydawnictwa albumu pozwoliły na
przyśpieszenie akcji rejestracji sztandarów AK w Komisji Imprez
i Sztandarów Zarządu Głównego ŚZZ AK Warszawa.

Album zawiera omówienie i zdjęcia fotograficzne w kolorze sztandarów AK w ilości 284
w Kraju oraz 6. ze Świata (Manchester, Nowa Walia, Montreal, Los Angeles, New Jersey
i Nowa Anglia).

- Jan Sikora – “CZANTORIA”
Bolesław Szczepaniuk – MIEJSCA PAMIĘCI
ODDZIAŁU AK “CZANTORIA”
Marzec 2007
Wydawnictwo zrealizowane

- MIEJSCA PAMIĘCI WYDARZEŃ I OFIAR
I, II WOJNY ŚWIATOWEJ
oraz Powstań Śląskich
autor: Bolesław Szczepaniuk
marzec 2008
Wydawnictwo zrealizowane

► prace związane z fundacją sztandaru AK Koła ŚZŻ AK w Ustroniu

Projekt sztandaru: Bolesław Szczepaniuk

Wykonawca sztandaru: Artystyczna Pracownia Sióstr Boromeuszek w Piekarach Śląskich

Podstawa wykonania: Decyzja Zarządu Okręgu Śląskiego ŚZŻ AK w Katowicach dot. przyznania prawa posiadania sztandaru AK przez Koło ŚZŻ AK w Ustroniu

Fundatorzy: Społeczeństwo Miasta Ustroń i Członkowie Koła ŚZŻ AK w Ustroniu – pamiątkowe imienne gwoźdźce fundatorów i sympatyków AK zostały wbite w drzewce sztandaru w ilości 50. oraz w pamiątkową tablicę w ilości 45.

Uroczystość poświęcenia i przekazania pocztowi sztandaru Koła ŚZŻ AK w Ustroniu odbyła się 31 maja 1992.

Uroczystości przewodził JE Ks. bp Tadeusz RAKOCZY, pierwszy Ordynariusz Diecezji Bielsko – Żywieckiej w asyście ks. kan Rudolfa WOJNARA dziekana dekanatu wiślańskiego, ks. kan Leopolda ZIELASKO, prob. par. Rzymskokatolickiej pw. św. Klemensa.

W latach 1992 – 2005 w poczcie sztandarowym najczęściej uczestniczyli:

- Stanisław Flak ps. “FORNAL” - chorąży pocztu od 1992 do 2002 oraz na zmianę członkowie pocztu:
- Jan Ryś ps. “NIEZŁOMNY”
- Jan Gontarz ps. “SIKORA”
- Kazimierz Chołuj ps. “SKOWRONEK”
- Jadwiga Dobrowolańska – członek nadzwyczajny
- Tytus Tschuk – sympatyk AK

Od 2002 roku – nadal

- Łukasz Stec, sympatyk AK – chorąży pocztu

Od grudnia 2005 – nadal, w poczcie uczestniczy młodzież Gimnazjum nr 2 z Szkolnego Koła Towarzystwa Przyjaciół AK (TPAK), na zmianę występowali uczniowie:

- Adam Burczak
- Wojciech Haratyk
- Michał Karchut
- Michał Kubok
- Grzegorz Matuszny
- Mateusz Odronec
- Konrad Redliński
- Mateusz Siemienik

Uroczystym aktem sztandar AK został przekazany pod stałą opiekę i ekspozycji w gablocie kościoła pw. św. Klemensa z możliwością uczestnictwa w patriotycznych uroczystościach oraz świąt państwowych organizowanych w Ustroniu i Polsce. Akt został podpisany w dniu 11 listopada 1992 przez ks. prob. Leopolda ZIELASKE i ks. Karola WOJTKA oraz prezesa Zarządu Koła ŚZŻ AK w Ustroniu Bolesława Szczepaniuka i członków kapituły sztandaru Kazimierza Stefańskiego i Jana Zarębę.

► prace związane z fundacją i wykonaniem pamiątkowej tablicy dla uczczenia bohaterskiej walki z okupantem i śmierci 6. partyzantów Oddziału AK “Czantoria” 30 listopada 1943 na stoku góry Czantoria.

Projektant tablicy: mgr Karol Kubala

Wykonawca: Odlewnicza Spółdzielnia Pracy Metali Nieżelaznych Ustroń.

Fundatorzy zostali imiennie wymienieni na pamiątkowej tablicy umieszczonej na obelisku z kamienia brenejskiego wykonanego przez Kamieniołom Brenna – Spalona.

Tablica znajduje się przy głównym wejściu do budynku Dolnej Stacji Kolei Linowej Czantoria w Ustroniu – Polana.

Tablica została poświęcona 7 listopada w czasie ekumenicznej uroczystości prowadzonej przez ks. prob. Alojzego WENCEPELA par. pw Dobrego Pasterza oraz ks. Piotra WOWREGO z par. ewangelicko-augsburskiej w Ustroniu.

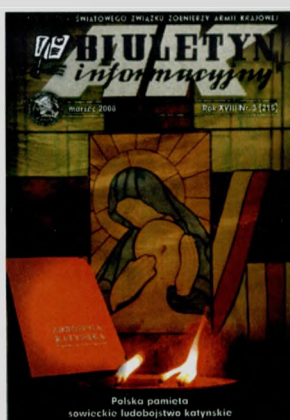
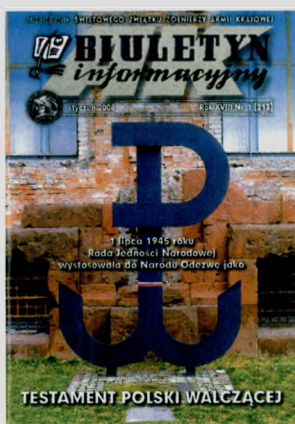
► **prace związane z przekazaniem do Ustrońskiego Muzeum im Jana Jarockiego stałej Ekspozycji Polskie Państwo Podziemne oraz Kronika Koła ŚZZ AK w Ustroniu w latach 1990 - 2008**

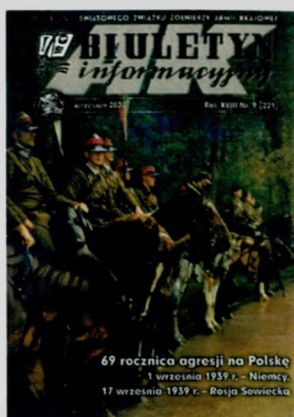
Projektant i wykonanie: Bolesław Szczepaniuk

Miejsce ekspozycji: Oddział Marii Skalickiej Ustrońskiego Muzeum im. Jana Jarockiego w Ustroniu, ul. 3 Maja 68.

W ekspozycji przedstawiono:

- na 5. planszach za pomocą fotografii Walkę Polskiego Państwa Podziemnego
- w 3. stojących gablotach:
 - **Kronikę Koła ŚZZ AK w Ustroniu**
od 1990 – 2008
Tomy 1-8 w twardej introligatorskiej oprawie, łącznie ok 500 kart form.
A4 i 1200 fotograficznych kolorowych zdjęć
 - **Odnaczenia wojenne**, resortowe, pamiątkowe, odznaki związkowe i medale m.in. medal “PRO MEMORIA” przyznany kołu przez Kierownika Urzędu ds Kombatantów i Osób Represjonowanych Janusza KRUPSKIEGO
 - **Akt przekazania sztandaru AK** pod opiekę par. rzymskokatolickiej św. Klemensa w Ustroniu
 - **Książki:** Ruch Oporu na Śląsku Cieszyńskim, Michał Heller, wyd Instytutu Śląskiego w Opolu, 1982
 - **Taśmę video i płytę DVD:**
Poświęcenie sztandaru AK – 31.05.1992
Biogramy założycieli Koła ŚZZ AK
50. rocznica Powstania Warszawskiego, 1994
- Biblioteczkę miesięcznika ŚZZ AK Zarządu Głównego Warszawa: BIULETYN informacyjny, roczniki od 1998 – 2008 roku.

Wydawnictwo BIULETYN informacyjny omawia historyczne wydarzenia w Polsce, a w szczególności historię i martyrologię Narodu Polskiego w czasie II wojny światowej oraz okresu powojennego – stanowić może cenny dokumentacyjny materiał do wykorzystania w szkołach w nauce historii oraz patriotycznego wychowania młodzieży.

Biblioteczka posiada również wydawnictwa książkowe:

- **Z dziejów AK na Śląsku**
Juliusz Niekrasz
- **Lido i Stragan**
Oswald Guziur, Mieczysław Starczewski
- **Hold Żołnierzom AK**
Państwowe Muzeum Oświęcim – Brzezinka

Inicjatywa ŚZŻ AK znalazła uznanie pozostałych związków kombatanckich w Ustroniu i powstała w Muzeum ekspozycja: “WALKA O NIEPODLEGŁOŚĆ W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ” składająca się:

- Polskie Państwo Podziemne
- Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- Wrzesień 1939
- Wojsko Polskie na Wschodzie
- Martyrologia mieszkańców Miasta Ustron

PODZIĘKOWANIE

Żołnierze Armii Krajowej, członkowie Koła ŚZŻ AK w Ustroniu dziękują władzom państwowym i samorządowym oraz całej Społeczności Miasta Ustron za realizację patriotycznej działalności i okazany szacunek dla bohaterskiej historii Polski i Jej Narodu.

Kończę słowami Pierwszego Marszałka i Naczelnika Państwa Polskiego
Józefa Piłsudskiego

“Ten kto nie szanuje
i nie ceni Swojej przeszłości
Ten nie godzien szacunku terażniejszości
ani nie ma prawa do przyszłości”

Bolesław Szczepaniuk

Skład komputerowy i wydruk: Drukarnia ChemTech Ustron

Marzec 2009